

Sygn. akt II KK 362/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **R. K.**

skazanego z art. 209 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 kpk

w dniu 30 stycznia 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 29 sierpnia 2011 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w W. oskarżył R. K. o to, że:

- I. w okresie od 1 sierpnia 2009 r., do 10 września 2010 r., w Z. uporczywie uchylał się od ciążącego na nim powstałego na podstawie wyroku Sądu

Rejonowego w W., sygn. akt III RC .../07, obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie małoletniej córki W. K., czym naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,
to jest o czyn z art. 209 § 1 k.k.;

- II. w okresie od 10 marca 2000 r., do 4 czerwca 2010 r., w K. uporczywie uchylał się od ciężącego na nim powstałego na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w G. , sygn. akt R III C .../00, obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie syna P.K., czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,
to jest o czyn z art. 209 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2011 r., sygn. akt II K .../11 – po uwzględnieniu złożonego przez oskarżonego w trybie art. 387 § 1 k.p.k. wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego, któremu nie sprzeciwili się prokurator i pokrzywdzeni – uznał R. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów, z tym że przyjął, iż działał on w warunkach ciągu przestępstw określonego w art. 91 § 1 k.k. i na podstawie art. 209 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k., warunkowo zawiesił na okres lat pięciu, zobowiązując, na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 k.k., oskarżonego do wykonania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymywanie małoletniej W. K. i P. K.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 6 września 2011 r.

W dniu 20 grudnia 2013 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego, który zaskarżył ten wyrok w całości, na korzyść skazanego i zarzucił mu:

rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 387 § 2 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu przez sąd wniosku oskarżonego, któremu nie sprzeciwili się prokurator i pokrzywdzeni, o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, mimo istnienia szeregu istotnych wątpliwości co do przestępstwa, związanych z jego wcześniejszą karalnością, w wyniku czego doszło

do wadliwego określenia granic czasowych zarzucanego w pkt II aktu oskarżenia i przypisanego oskarżonemu czynu z art. 209 § 1 k.k., co doprowadziło do skazania go za uporczywe uchylanie się od obowiązku łożenia na utrzymanie syna P. K. w okresie od dnia 10 marca 2000 r. do dnia 4 czerwca 2010 r., pomimo tego, że wcześniejszym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 15 lutego 2010 r., sygn. akt II K .../09 został on skazany za niealimentację na rzecz syna P. K. w okresach od listopada 2002 r. do 11 grudnia 2006 r. oraz od maja 2007 r. do dnia 10 sierpnia 2009 r.

i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwoliło rozpoznać ją w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że R. K. prawomocnym wyrokiem z dnia 15 lutego 2010 r. Sądu Rejonowego w P., wydanym w sprawie II K .../09, został skazany za występki uporczywego uchylania się od alimentacji wobec syna P. K., to jest za czyn z art. 209 § 1 k.k., popełniony w okresie od listopada 2002 r. do 11 grudnia 2006 r. oraz od maja 2007 r. do dnia 10 sierpnia 2009 r., na karę roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres lat pięciu. Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2013 r., sygn. akt Ko .../12 Sąd Rejonowy w O., na podstawie art. 75 § 1 k.k., zarządził wykonanie tej kary. Oczywiście jest zatem, że czasookres niealimentacji przyjęty w opisie czynu przypisanego R. K. zaskarżonym kasacją wyrokiem, dotyczącej jego syna P. K., to jest okres od 10 marca 2000 r. do 4 czerwca 2010 r. w przeważającej części został wcześniej prawomocnie przyjęty przez Sąd Rejonowy w P. w sprawie II K .../09, jako czas popełnienia przez R. K., także wobec syna P. K., występku niealimentacji.

Równocześnie niewątpliwe jest też i to, że w czasie wydania zaskarżonego kasacją wyroku Sąd Rejonowy w W. dysponował informacją Krajowego Rejestru Karnego, znajdującą się w aktach sprawy (k. 66 i 134), z której wynikało, że R. K. był trzykrotnie skazany za występki z art. 209 § 1 k.k., w tym także przez Sąd Rejonowy w P. w sprawie II K .../09. Do akt sprawy w toku postępowania przygotowawczego dołączono jednak tylko odpis prawomocnego wyroku Sądu

Rejonowego w W. z dnia 20 listopada 2009 r., sygn. akt V K .../07 (k. 43), nie załączono natomiast pozostałych dwóch odpisów wyroków, którym R. K. był skazany za niealimentację.

Był to brak istotny, bez zapoznania się bowiem z treścią tych wyroków niemożliwe było poprawne ustalenie czasu popełnienia przypisanych oskarżonemu, tymi wyrokami, występków niealimentacji i osób nimi pokrzywdzonych.

Czynność ta tym bardziej była konieczna wówczas, gdy okres zarzucanej, w niniejszym postępowaniu, na szkodę P. K. niealimentacji był bardzo długi, bo wynosił ponad 10 lat.

Uwzględnienie w takiej sytuacji przez Sąd Rejonowy w W. zaskarżonym wyrokiem, złożonego przez oskarżonego wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego, nastąpiło zatem z rażącym naruszeniem art. 387 § 2 k.p.k.

Przepis ten wyraźnie stanowi, że uwzględnienie wniosku złożonego w trybie art. 387 § 1 k.p.k. może nastąpić jedynie wówczas, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości.

Słusznie Sąd Najwyższy konsekwentnie przyjmuje, że ów wymóg, by „okoliczności popełnienia przestępstwa nie budziły wątpliwości”, odnosi się nie tylko do zasadniczej kwestii samego sprawstwa oskarżonego zarzucanego mu czynu, ale i do wszelkich okoliczności ważących na kształcie i rozmiarze odpowiedzialności karnej za taki czyn (wyrok z 21 sierpnia 2012 r., IV KK 67/12, Lex nr 1220932, por. też: wyroki Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2011 r., VV KK 405/10, Lex nr 736408; 5 listopada 2010 r., III KK 254/10 Lex nr 621188; 5 marca 2003 r., II KK 339/08, Lex nr 491311; 31 października 2008 r., II KK 198/08, OSNwSK 2008/1/2178).

Do takich okoliczności niewątpliwie zaliczyć należy i te, które dotyczą wcześniejszej karalności oskarżonego, zwłaszcza tej za takie same przestępstwa, popełnione na szkodę tych samych osób, w tym także czasu ich popełnienia. Wszystkie te ustalenia mają przecież pierwszorzędne znaczenie dla poprawnego, zgodnego z wymogami art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., określenia granic czasowych czynu będącego przedmiotem postępowania.

Tych wymogów, przewidzianych treścią art. 387 § 2 k.p.k., nie dopełnił Sąd Rejonowy w W. wydając zaskarżony wyrok.

W ówczesnym stanie dowodowym sprawy budziły wątpliwości okoliczności popełnienia zarzucanych oskarżonemu przestępstw, w zakresie przejętego w akcie oskarżenia czasu ich dokonania. Wydanie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie wniosku oskarżonego, z równoczesnym brakiem dołączenia do sprawy odpisów wszystkich wcześniejszych wyroków, zapadłych wobec niego, którymi przypisano mu sprawstwo występku z art. 209 § 1 k.k. i zaniechanie dokonania analizy przyjętych w nich okresów popełnienia tych przypisanych oskarżonemu czynów, stanowiło rażące naruszenie przepisu art. 387 § 2 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Dostrzeżenie bowiem przez Sąd tych wszystkich zaszłości spowodowałoby niemożność uwzględnienia złożonego przez oskarżonego w trybie art. 387 § 1 k.p.k. wniosku, a tym samym i w ogóle wydania zaskarżonego wyroku.

Uchybienie wymogom art. 387 § 2 k.p.k. niewątpliwie doprowadziło do błędnego określenia, w zaskarżonym wyroku, czasu popełnienia przez oskarżonego wobec syna P. K. przypisanego mu występkowi uchylania się od alimentacji, i przez to rażąco naruszyło przepis art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy w W. uwzględni powyższe wnioski oraz spostrzeżenia, i po stosownym uzupełnieniu materiału dowodowego, rozstrzygnie o zasadności postawionych oskarżonemu zarzutów, także w zakresie poprawności zarzucanych mu okresów ich popełnienia.

Z tych to względów, orzeczono jak na wstępie.